با حضور گسترده اهالی سینما و همراهی عزت‌الله انتظامی

تدبیر روحانی قفل «خانه سینما» را شکست

فرانک آرتا

از قدیم گفته‌اند در جهان هستی در کنار هر «قفلی»، «کلیدی» هم هست و در «روز ملی سینما»، تقدیر بر آن بود که «کلید» معروف حسن روحانی، مشکل‌گشـای کلاف سردرگم «خانه سـینما» در ۲۱ شـهریورماه شـود. از تعطیلی «خانه سینما» یک‌ونیم‌سال گذشـت. حضوریافتن در حیاط کوچک «خانه» نوسـتالژی اهالی سینما شده بود، حتی برای آنهایی که برای تعطیلی خانه، خود را به زحمت انداخته بودند. اما سـرانجام «خانـه» فک‌وپلمـب شـد. در روز موعود حجـت‌الله ایوبی، با عزت‌الله انتظامی که با اراده و پای خود در کنار رییس سازمان سـینمایی قرار گرفت، همراه تعدادی از بزرگان سـینما وارد تالار «سـیف‌الله داد» شـدند. همان «دادی» کـه روزگاری در کسوت ریاست هیات‌مدیره «خانه سینما» زحمات زیادی برای استقلال صنوف خانه سینما کشید. از امروز نیز «خانه سینما» در اختیـار هیات‌مدیره فعلـی قرار خواهد گرفت و سـه‌نفر از نمایندگان وزارت ارشـاد ناظر عملکـرد آنها تا روز مجمع عمومی خواهند بود.

عکس: رامبد وهاب‌زاده

مساله «خانه سینما»، مساله ارزشی نبود

حجت‌الله ایوبی سخنان خود را با چنین جمله‌ای آغاز کرد: «امروز ۲۱ شهریورماه خانه سینما با حکم آقای علی جنتی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی دولت یازدهم، بازگشایی می‌شود و بـا امضای این حکم، فعالیت‌های این نهاد صنفی قانونی و رسـمی از سر گرفته خواهد شـد. ما در ایران تنها یک نظام جمهوری‌اسلامی و یک خانه سینما خواهیم داشت.» معاون وزیر ارشـاد در صحبت‌هایش نظـرات و رویکرد خود را برای حاضران و خبرنگاران به‌طور شفاف بیان و تصریح کرد: «مساله خانه سینما در دو، سه سـال اخیر، مساله ارزش‌ها و انقلاب نبـود. مشـکل به‌وجودآمده حاصل یک مسـاله صنفی بود، اما متاسـفانه گاهی با بعضی ادله توسـط برخی‌ها، به مساله اساسی کشور تبدیل شد و جامعه را نگران کرد. ضمن اینکه سیاسی شدن مساله فرهنگی مانند «خانه سینما» نیز حاصل بی‌تدبیری بود و خوب مدیریت نشد.»

تعطیلی، نه انحلال

حجت‌الله ایوبی ضمن تاکید بر این نکته که مایلم «خانه سـینما» بازوی اجرایی قدرتمندمان باشد، عنوان کرد: «خانه سینما منحل نشده بود، بلکه در دولت قبل وزارت ارشاد آن را تعطیل کرد. وقتی نهادی ثبت می‌شود، یک شخصیت حقوقی است و وزارت ارشاد به هیچ‌وجه نمی‌تواند آن را منحل کند.»

معـاون وزیر، با بیـان اینکه آقای دکتر روحانـی در ایام انتخابـات گفتند دولـت جدید می‌خواهد بـا کمک اصناف مختلف کشـور را اداره کند، اعـلام کرد: «همان‌طور که همه می‌دانیـم دولت باید تصدی‌گـری‌اش را به مـردم و بخش خصوصی واگذار کند، به همین دلیل بازگشایی خانه سینما از این جهت می‌تواند بسیار مهم باشد که این مجموعه به‌عنوان یک مشـاور خوب، اصناف مختلـف را کنار هم جمع کرده و به مدیریت سینما کمک می‌کند. بنابراین کمک مالی کردن دولت به خانه سینما به معنی دولتی شدن خانه سینما نیست. کمـا اینکه اگر به تجربه احزاب سیاسـی در دنیا نگاه کنیم، می‌بینیم دولت‌ها طبق قانون بـه احزاب از نظر مالی کمک می‌کنند ولی آنها همچنان استقلال خود را حفظ می‌کنند.»

۳ رکن اصلی سینما

وی در ادامه افزود: «معتقدم سینما سه پایه اصلی دارد که نظام و حاکمیت، سینماگران و مردم آن را تشکیل می‌دهند. اگر می‌خواهیم سـینمای قدرتمند داشته باشیم باید اعتماد و همکاری را بین این سـه پایـه مهم ایجاد کنیم. به همین دلیل دولت باید پای مسایل سینما بایستد. مثلا اگر می‌خواهد پروانه‌ای صادر کند باید از آن پروانه صادرشده حمایت کند و ما قطعا چنین خواهیم کرد. چون دولت به دلیل داشتن قدرت، زور و پول می‌تواند به هر شکلی وارد سینما شود. اما به‌نظرم این ورود باید به نوعی باشد که بخش خصوصی احساس کند دولت حامی اوست.»

محتوای تفاهمات

وی در ادامـه به توافقات انجام‌شـده میان سـینماگران و دولت اشـاره کرد و گفت: «در ایـن توافقات آمده بود تمام اصنافی که تشـریفات قانونی فعالیت را طـی نکرده‌اند باید مدارکشان را به وزارت ارشاد تحویل دهند و آنها می‌توانند با در دست داشتن رسید تحویل این مدارک در مجمع عمومی شـرکت کنند. تفاهم دوم هم درباره تشکیل مجمع عمومی به‌منظور تصویب اصلاحات لازم روی اساسـنامه بود. درواقع در این مجمع اساسـنامه اصلاحی که بهانه‌ای برای بسـتن خانه سینما شد، تصویب خواهد شد و به امضا خواهد رسید و هیات‌مدیره جدید بر اساس آن انتخاب خواهد شد.» رییس جدید سازمان سینمایی در پایان درباره انتصاب جدید مدیران سینما گفت: «تا امروز برای پنج، شش مسوولیت باقی‌مانده، هیچ تصمیم‌گیری‌ای قطعی نشده است.»

وکیل‌مدافع شیطان

معاون وزیر ارشاد در پاسخ به پرسش اختصاصی «شرق» درباره «الیزابت کوتان‌پیر» وکیل ایرانی پرونده شکایت از فیلم «آرگو» که دولت جدید را طی سخنانی تهدید کرده بود، گفت: «خانم کوتان‌پیر یک وکیل فرانسوی‌اند که متاسفانه ایشان را خوب می‌شناسم. با توجه به شناختم حتی اگر قرارداد کتبی هم با خانم کوتان‌پیر داشتیم، شاید به سمت فسخ آن پیش می‌رفتیم، چه برسد به اینکه ما قرارداد شفاهی با ایشان داریم. چون هر دفعه می‌آیند و گزارشی می‌دهند و پول می‌گیرند.» او در تکمیل سـخنانش گفت: «تعدادی وکیل در اروپا هستند که به «وکلای شیطان» معروفند. اینها وکیل کسانی می‌شوند که به دلایلی هیچ‌کس حاضر نیست وکالتشان را قبول کند. واقعا فکر می‌کنم چنین وکیلی در حد و شأن نظام جمهوری اسلامی ایران نیست.» رییس سازمان سینمایی سپس با تاکید بر اینکه شکایت از فیلم بی‌ارزشی مانند «آرگو» فایده‌ای ندارد، گفت: «اصـلا فرض کنید یک دادگاه فرانسـوی این فیلم را محکوم کرد. خب دستاورد ما چیست؟ هیچ!»

پروژه‌هـای میلیـاردی فاخر و فیلم‌نسـاختن تقوایی و پناهی

ایوبی درباره پرسش دیگر «شرق» مبنی بر اینکه نظرتان دربـاره اینکه هزینه پروژه «زنگـی و رومی» ناصر تقوایی از محل بودجه فاخر تامین نشد چیسـت و آیا از این به بعد اجازه فیلمسازی به جعفر پناهی داده خواهد شد و همچنین شـفافیت گردش مالی مرکز گسترش سینمای مستند و تجربی و پروژه «لاله» چگونه حاصل می‌شود، گفت: «درباره عملکرد مدیران گذشـته اجازه بدهید الان قضاوت نکنم و من را در جایگاه قضاوت قرار ندهید.» او همچنین در پاسخ به پرسشی درباره حمایت دولت یازدهم از سینما، گفت: «با وضعیت کنونی گیشه سینماها، نباید انتظار داشته باشیم دولت به سینما کمک نکند، اما ما در اینجا روی اولویت‌ها، کمـی بحث داریـم.» او در این زمینه مثالی زد: «اختصاص ۱۷میلیاردتومان بودجه به فیلمی که معلوم نیست نهایت آن چه می‌شـود، درست اسـت؟ بهتر نبود با ۱۰میلیارد از این رقم کل سینماهایمان را دیجیتال می‌کردیم؟!» بنا بر این گزارش، سینماگرانی چون فرشته طائرپور، گوهر خیراندیش، جهانگیـر کوثری، بهمن فرمـان‌آرا، رخشـان بنی‌اعتماد، نظام‌الدیـن کیایـی، رضا میرکریمی، احمدرضـا درویش، غلامرضا موسـوی، منوچهر محمدی، کیومرث پوراحمد، تـورج منصوری، ابراهیم مختاری، گلاب آدینه، امین تارخ، محمدعلی سـجادی، مهدی فخیم‌زاده، علیرضا داوودنژاد، مهتاب کرامتی، نورالدین زرین‌کلک، داریوش فرهنگ، آتیلا پسیانی، رضا کیانیان، داریوش اسدزاده، مازیار میری، عزیزالله حمیدنژاد، ابراهیم شـیبانی، محسن امیریوسفی، سیامک شایقی، همایون اسـعدیان، علیرضا خمسه، عزیز ساعتی، همایون ارشادی، محمدرضا مقدسیان، تورج منصوری، ناصر صفاریان، ابراهیم فروزش، منوچهر شاهسواری، رامبد جوان، بهروز شعیبی، آناهید آباد، امیرشهاب رضویان، سیدجمال سـاداتیان، محسن علی‌اکبری، مسـعود اطیابی، هوشنگ گلمکانی، رویا تیموریان، مسعود رایگان، محمدعلی طالبی و... در خانه سـینما حضور پیدا کردند. از اعضای موسوم به «قانونی‌ها» هم جمال شورجه و حبیب‌الله کاسه‌ساز حضور داشتند که در میانه صحبت‌های ایوبی درباره وضعیت خانه سینما و آینده، سالن را ترک کردند.

شجریان در افتتاح نمایشگاه سازهای ابداعی‌اش:

قبل از خوانندگی، سنتور می‌زدم

سحر آزاد

یک نفر پایه ویدیو پروجکشن را محکم بغل کرده است. به فاصلـه چند قدم آن طرف‌تر اما عکاسـان بی‌توجه به تذکرهای او برای گرفتن عکسی از «محمدرضا شجریان» همهمه‌ای به‌پا کرده‌اند و صدای هشدار مسوولان نمایشگاه مبنی بر اینکه مراقب باشند سازها روی زمین نیفتند، در میان هیاهوی شاتر دوربین‌ها گم می‌شود. افتتاحیه دومین نمایشگاه محمدرضا شجریان پنجشنبه، ۲۱شهریور در تالار پاییز خانه هنرمندان به‌صورت عمومی برگزار نشد اما تعداد دعوت‌شدگان آنقدر بود که مجالی برای سوزن‌انداختن در نمایشگاه نباشد. البته پیش از بازشدن درهای نمایشگاه، مراسم رسمی و سخنرانی استاد آواز ایران یک طبقه بالاتر در تالار جلیل شـهناز، برگزار شد. در دعوتنامه آمده بود که مراسم ساعت ۱۷ برگزار می‌شود اما بر طبق یک خبر شفاهی همه فکر کرده بودند، قرار است مراسم ساعت ۱۶ آغاز شود، ماجرایی که خود شجریان در ابتدای سخرانی‌اش اینگونه آن را نقل کرد: «الان شنیدم ساعت شروع نمایشگاه اشـتباه اعلام شده است. ساعت برنامه پنج بعدازظهر بود اما چون تعدادی از افراد خانه موسیقی قرار گذاشته بودند یک ساعت زودتر به اینجا بیایند تا فضای نمایشگاه را آماده کنند، دیگران هم فکر کرده بودند که مراسـم ساعت ۱۶ خواهد بود.»

او در ادامـه صحبت‌هایش درباره تاریخچه سـازهای ابداعی گفت: «قبل از خوانندگی در رادیو، روی سنتور کار می‌کردم. ابوالحسن کریمی که از پنجم دبستان با یکدیگر هستیم، یک سنتور مشقی به قیمت ۱۵ تومان خریده بود. در خانـه ما رادیو و تلویزیون نبـود و اولین‌بار بود که این سـاز را می‌دیدم. نیمچه کوکی داشت و مشغول سروکله زدن با آن شدیم.» شجریان با بیان اینکه آن شب تا صبح به نواختن سنتور پرداخته است، افزود: «از همان‌جا سنتور زدنم شـروع شـد و از سال ۱۳۴۰ شـروع به ساخت ساز کردم. آنقدر که روی سـنتور وقت گذاشتم روی آواز وقت نگذاشتم و تا سـال ۷۰ هم هنوز گرفتار شیوه پل‌گذاری سنتور بودم.»

او سپس به تلاش‌هایش برای اصلاح بهتر سنتور اشاره کـرد: «بیش از ۱۸بار صفحه زیر سـنتور را باز کردم تا به نتیجه رسیدم. از میان ۶۲ سازی که تاکنون ساخته‌ام، دو ساز نمره صد را از من گرفته‌اند و این همان نتیجه‌ای بود کـه من خواهان آن بودم چون معتقدم سـازها به‌صورت شانسی سـاخته نمی‌شوند.» سازنده سـازهایی همچون «صراحی» و «شهرآشـوب» همچنین درباره سازهایی که پس از همکاری‌اش با گروه شهناز ساخته است، گفت: «از سال ۸۶ که گروه شهناز را همراه مجید درخشانی تشکیل دادم ۱۶ سـاز دیگر ساختم. در این مدت هم تمام تلاش خود را انجام دادم که با هنرمندان و استادان برجسته این حـوزه تبادل‌نظر کنم تا به بهترین صدایی که می‌خواهم برسم.» شـجریان همچنین گفت که اولین نفر نیست که سازی را ساخته اما در شرایطی قرار دارد که توانسته است، سازهایش را روی صحنه ببرد و ادامه داد: «این هنرمندان هستند که باید اشکال سازهای ابداعی را بگیرند تا بتوانیم به کیفیت مورد نظر دسـت پیدا کنیم. در کنار سازهای محدود ایرانی سـازهای با صدای باس بسیار کم هستند. بم‌ترین سـاز ایرانی ما هم‌اکنون عود است که آن هم یک ساز مضرابی است بنابراین لازم است در این حوزه سازهایی را بسازیم که بتوانند قابلیت ایجاد صدای بم را داشته باشد.»

او در پایان سـخنانش خطاب به سازندگان ساز گفت: «پیشنهاد می‌کنم هرکس دستی در ساخت ساز دارد، ساز بسازد تا در سال‌های بعد نتیجه دهد.»

ادامه در صفحه ۱۴

عکس: امیر جدیدی، شرق

کوچه سمنان

همدلی سینمایی‌ها و تدبیر ایوبی

عزت‌الله انتظامی
بازیگر سینما

• از اینکه همزمان با «روز ملی سـینما»، قفل «خانه سینما» توسط رییس سازمان سینمایی و دولت تدبیر و امید باز شـد، مایه بسـی خوشحالی است و به همه تبریک می‌گویم. خدا را شـاکرم کـه بالاخره همدلی اهالی سینما و همین‌طور تدبیر جناب آقای ایوبی به بار نشست. امید دارم از این به بعد اهالی سینما کدورت‌ها را کنار بگذارند و برای تعالی این سینما دست در دست یکدیگر کوشایی به خرج دهند. در چند سال گذشته سـینما حال و روز خوبی نداشت. انشاءالله سینما این وضع و حالت را دیگر تجربه نکند.

بازگشت به نقطه صفر

مهدی هاشمی
بازیگر سینما

• از روی ناچـاری و ضـرورت، هـر بار بازگشـت به «نقطـه صفر» را جشـن می‌گیریم. بـا این حال بازشـدن قفل «خانه سینما» را به فال نیک می‌گیرم و همین‌طور به همراهان عزیز و همکاران بزرگی که با تلاش و پیگیری و پایمردی «خانه سـینما» را پس گرفتند، تبریک می‌گویم.

در آرزوی بازگشایی «انجمن صنفی روزنامه‌نگاران»

رضا کیانیان
بازیگر سینما

• آقای روحانی با بازگشایی «خانه سینما» اولین قول انتخاباتی‌اش را عملی کرد. به آقای رییس‌جمهور تبریک می‌گویم و خوشحالم که به ایشان رای دادم. همچنین از آقایان جنتی و ایوبی هم تشکر می‌کنم. منتظر بازگشایی «انجمن صنفی روزنامه‌نگاران» نیز هستم.

سینمای ایران را دوباره با هم بسازیم

کمال تبریزی
کارگردان

• مشتاقم در «روز ملی سینما» به دکتر ایوبی تبریک بگویـم و امیـدوارم همـه در کنار هـم بتوانیم بنای ویران‌شده سـینما را با وجود همه سختی‌ها با کمک اهالی نجیب سـینما و مدیران لایقی همچون ایشان دوباره. بسـازیم و اعتلای ازدست‌رفته سینما را به آن برگردانیم. برای همه آرزوی موفقیت می‌کنم.

روز خاطره‌انگیز

عزیز الله حمیدنژاد
کارگردان

• بازگشـایی «خانـه سـینما» روز خاطره‌انگیـز و صحبت‌های متیـن آقای ایوبـی امیدوارکننده بود. استقبال بی‌نظیر اهالی سـینما از ایشان غرورآفرین اسـت. اما این روی خوش، مسوولیت رییس سازمان سـینمایی را دوچندان خواهد کرد. امیدوارم جناب آقـای ایوبی با پشـتوانه رای ملت و همیاری بزرگان سینما بتوانند این همدلی را حفظ کند و با قوت و اراده خدشه‌ناپذیر، بهترین و کارآمدترین مدیران سینمایی را انتخاب کنند. ما مدیران فرهنگی قابل‌توجهی داریم که به علت تنگ‌نظری‌ها و جناح‌بندی‌های سیاسی برکنار و خانه‌نشـین شـده‌اند. همانند بسـیاری از فیلمسازان که در انزوا به سر می‌برند. یکی از کارهای مهم رییس سازمان سـینمایی به حرکت درآوردن چرخه سـینما با کمک همین مدیران و فیلمسازان اسـت. مدیر فرهنگی کارکشـته و دست‌پاک، مانند فیلمسـاز خوب مولف، کسی نیست که بتوان ظرف مدت کوتاهی به آن دست یافت. باید از استعدادهای بالقـوه موجود، حداکثر اسـتفاده را بـرد. نامبردن و استفاده از مدیرانی مثل آقای رضا داد، محمد آفریده، رحمـان سـیفی آزاد، جعفر صانعی‌مقـدم و... جای بسـی امیدواری اسـت. قطعا آقای ایوبی تحت تاثیر گروه‌های فشـار در رابطه با «خانه سینما» و انتخاب مدیران کارآمد قرار نخواهند گرفت. زیرا در پایان دوره چهارساله فقط ایشان است که باید جوابگوی عملکرد خویش باشد نه گروه‌های منتقد و افراطی. همان‌گونه که آقای شمقدری از جانب همان گروه‌های افراطی که مسایل بسیاری را به ایشان تحمیل کرده‌اند تنهای تنها ماند. سـینما فقط افراد و فیلمسازان نزدیک به مدیریت نیسـتند. شاید ۸۵ درصد از فیلمسازان که همیشه مورد بی‌مهری قرار گرفته‌اند هرگز به مدیران نزدیـک نبوده‌اند. امیـدوارم درایـن دوره این گروه اکثریت، نادیده گرفته نشوند و انشاءالله در پایان این دوره چهارساله شاهد همان استقبالی از ایشان باشیم که هنگام بازگشایی «خانه سینما» بودیم.

دل‌ودل

صدابخشیدن به یک تکه چوب بی‌جان

رضا ژاله
سازنده ساز

• فکر می‌کنید هرسـازی کـه امروز در دنیا اسـتفاده می‌شـود، همین‌گونه بوده است؟ به‌هرحال یک نفرسازی را سـاخته که مورد پسـند جامعه و نوازندگان است و اگر با مشـکلی مواجه شود، سـازنده آن را انعکاس می‌دهد تا اصلاح شـود، همان‌جور که من هم روی برخی از سـازها اصلاحی ایجاد کرده‌ام. در مورد سـازهای نمایشگاه استاد شجریان نیز همین‌طور است. وقتی کسی دل و جرات پیدا می‌کند تاسـازی بسازد به نوعی گذشت کرده و به همین دلیل کسـی که جرات ساخت سـاز را کرده، قابل احترام است چون اندیشه او مثبت و برای خدمتگزاری بوده است. اسـتاد شجریان این سـازها را ساخته است که مسلما در اثـر مرور زمان و به کارگیری آنها به نواقصی برمی‌خوریم. این نقص‌ها از سوی نوازنده بیان و به مرور اصلاح می‌شود. خود من هم چنین تجربیاتی داشته‌ام مثلا سازی ساخته

بودم که نوازنده گفت: «وقتی روی سیم چهارم می‌رود، مچ دستش راحت نیست.» من برای رفع این مشکل چهار مدل دیگر از همان ساز ساختم تا اینکه به جواب دلخواه رسیدم. پس این سازها باید مورد استفاده قرار بگیرند تا کارایی آنها ارزیابی شـود. با توجه به چنین روندی در مورد نمایشگاه سازهای ابداعی استاد شجریان باید بگویم آفرین به غیرتی کـه یک تکه چـوب بی‌جان را می‌گیـرد و از آن صدا در می‌آورد. اولین‌باری که صدای سازی را می‌شنویم صدای آن در حافظه ما جای می‌گیرد. ذهن ما اولین‌بار که صدایی را شـنید به پردازش آن می‌پردازد و دفعه بعد که همان صدا را شـنید، برایش تداعی می‌شود. در مورد این سازها نیز چنین است. وقتی اولین‌بار صدای آنها را بشنویم طبعا برایمان غریب است ولی رفته‌رفته به آن عادت می‌کنیم. بنابراین من فکر می‌کنم سـاخت این سازها برای سازنده یک نوع موفقیت است و از همه اینها مهم‌تر این است که استاد شجریان خودش از کارهایش راضی است.

LEON
Since 1960
صبحانه در لئون

شروع روزی متفاوت
با صبحانه ای متفاوت
در لئون
۱۱-۷ صبح
فرشته، سام سنتر
تلفن رزرو: ۴۱ ۳۸ ۶۵ ۲۲
www.leon1960.com
Design: HG+/Rakhshani